

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 174-1910)

Originalt emne

Begravelsesvæsen

Begravelsesvæsen/Kirkegaarde

Begravelsesvæsen/Krematorium

Uddrag fra byrådsmødet den 30. juni 1910 - side 1

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 174-1910)

Fra Kirkegaardsbestyrelsen forelægger følgende Indstilling angaaende Kirkegaardsforholdenes Ordning og Opførelse af et Krematorium. (Se Byraadets Forh. for 1909-10. A. Side 391) :

"I Henhold til Forhandlingerne paa Byraadets Møde den 27. Januar d. A. vedrørende Anlægget af en ny Kirkegaard ved de Mezas Vej har Kirkegaardsbestyrelsen nu ladet anstille de fornødne Undersøgelser med Hensyn til, hvorvidt de af Hr. Magnus Nielsen i hans Skrivelse til Kirkegaardsbestyrelsen af December f. A. anstillede Beregninger over den Plads, Byen har til Raadighed til Begravelser, naar det ommeldte Anlæg ikke iværksættes, ere rigtige.

Til Oplysning herom henvises først til hoslagte Skrivelse fra Stadsingeniøren af 6. Maj d. A. og dermed fulgte Bilag. Det fremgaar af denne Skrivelse,

at der paa den gamle Kirkegaard ved Frederiksballe, naar denne atter benyttes til Begravelse i sit fulde Omfang, er Plads til ca. 10000 Begravelser.....
10000

at der ved Indtagelse af Knudrisbakke under nordre Kirkegaard vil blive Plads

til ca. 3000

og at der af sløjfede og ubenyttede Grave

paa nordre Kirkegaard findes ca..... 7700

ialt 20700

Hertil kommer, at der paa begge Kirkegaardene jfr. Overgraverens tidligere fremlagte Skrivelse af 29. September f.

A., findes ca. 5000

solgte, men endnu ikke benyttede Gravsteder.

ialt 25700

Det forholder sig altsaa rigtig som af Hr. Nielsen anført, at der paa de gamle Kirkegaarde og ved Inddragelse af Knudrisbakke kan skaffes Plads til ca. 26000 Begravelser.

Hvis Dobbeltbegravelse - Lagbegravelse - benyttes, antages der at blive Plads til endnu 9000 Begravelser, altsaa haves herefter ialt Plads til ca. 35000 Begravelser.

Med Hensyn til denne ny Begravelsesmaade henvises til Stadsingeniørens fornævnte Skrivelse af 6. Maj d. A., til den ligeledes vedlagte Skrivelse af 15. d. M. angaaende de af Stadsingeniøren foretagne Beregninger paa Nordre Kirkegaard samt til Hr. Magnus Nielsens hoslagte Skrivelse af 22. d. M., hvorefter der er foretaget Aabning af Grave, der ere ca. 20 Aar gamle, til Bevis for, at Ligenes Bløddele efter dette Tidsrums Forløb vare fortærede. Kirkegaardsbestyrelsen kan anbefale, at der anvendes Lagbegravelser paa Nordre Kirkegaard og paa Kirkegaarden ved Frederiksalle - for saa vidt man beslutter sig til at benytte den i dens hele Omfang, - men paa denne Kirkegaard dog kun i de 3 Karréer, som ligge nærmest ved Ryesgade. Der vil da kræves en Udgift til Beløb ca. 16000 Kr. til Dræning af disse 3 Karréer i 12 Fods Dybde; jfr. Stadsingeniørens Skrivelse af 30. f. M.

Med Hensyn til den eventuelle Inddragning af Knudrisbakke under nordre Kirkegaard har man indhentet hoslagte Erklæring fra Provstesyndet, der intet har fundet derimod at erindre.

Angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Kirkegaarden ved Frederiksalle bør benyttes til Begravelser i videre Omfang, end det nu finder Sted, henvises til hoslagte Erklæring fra den konstituerede Stiftsfysikus Stadslæge Lunddahl, hvilken Erklæring er afgiven efter Samraad med Sundhedskommissionen. Kirkegaardsbestyrelsen skal med Hensyn hertil

bemærke, at det formentlig ikke er nødvendigt allerede nu at tage Beslutning angaaende dette Punkt. For det Tilfælde, at Byraadet maatte beslutte en saadan videre gaaende Benyttelse af den gamle Kirkegaard, har man indhentet hoslagte Erklæring fra Arkitekt Kühnel angaaende Udgiften ved Opførelsen af et Kapel paa denne Kirkegaard, hvilken Udgift er anslaaet til 15-16000 Kr. Det vil altsaa, hvis Kirkegaarden skal benyttes i sit hele Omfang og for de 3 fornævnte Karréers Vedkommende til Lagbegravelser, være nødvendigt at anvende ca. 32000 Kr. i dette Øjemed, nemlig til Dræning af de 3 Karréer 16000 Kr. og til Kapellet ca. 16000 Kr.

Endelig henvises til hoslagte Erklæring af 31. f. M. fra Bogholderkontoret angaaende det Tidsrum, for hvilket den tilstedeværende Begravelsesplads kan anses tilstrækkelig. Da dette Tidsrum formentlig kan anslaaes til 20 a 30 Aar, gentager Kirkegaardsbestyrelsen sin Indstilling om, at Anlægget af den paatænkte ny Kirkegaard ved de Mezas Vej udsættes indtil videre.

For saa vidt denne Indstilling vedtages, vil Kirkegaardsbestyrelsen senere fremkomme med nærmere Indstilling angaaende de Foranstaltninger, der ville være at træffe med Hensyn til Inddragelsen af Knudrisbakke, eventuelt ogsaa med Hensyn til de Ændringer i de gældende Reglementer m. v., der ville være at foretage for at indføre Lagbegravelser, samt angaaende Spørgsmaalet om den gamle Kirkegaards mulige Benyttelse i større Omfang end nu.

Angaaende Opførelsen af et Krematorium har Kirkegaardsbestyrelsen fastholdt sin Stilling, idet Flertallet fremdeles indstiller, at ogsaa denne Foranstaltning opsættes indtil videre, medens Mindretallet (Formanden og M. Petersen) forbeholder sig sin Stilling til dette Spørgsmaal."

Formanden forelagde Indstillingen og fremhævede, at det, der i Dag skulde afgøres, var, hvorvidt den sydlige Kirkegaards Anlæg skulde udsættes indtil videre, og om Kirkegaardsbestyrelsen skulde gaa videre med Hensyn til Krematoriet. De øvrige i Indstillingen omtalte Forhold, Benyttelse af den gamle Kirkegaard ved Frederiksalles, Inddragelse af Knudrisbakke under Nordre Kirkegaard og Indførelse af Lagbegravelser, skulde derimod ikke afgøres nu.

Jakob Jensen anbefalede den Del af Indstillingen, der gik ud paa at stille Projektet om en sydlig Kirkegaard i Bero, saaledes at den udlagte Jord atter kunde blive dyrket. Endvidere anbefalede han meget varmt, at man gik i Gang med Opførelsen af et Krematorium.

Simonsen var glad ved at se Kirkegaardsbestyrelsens Mindretals Stilling til Krematoriespørgsmaalet og kunde slutte sig til Indstillingen om, at at der ikke anlagdes nogen ny Kirkegaard Syd for Byen. Der vilde ved at undgaa dette Anlæg spares en saa betydelig Sum, at der var dobbelt Anledning til nu at opføre Krematoriet, hvortil der var beregnet Penge af sidste Laan. Hvis Krematoriet blev opført, og der blev agiteret noget for Ligbrænding, vilde der i en overskuelig Fremtid ikke blive Brug for nogen ny Kirkegaard, navnlig ogsaa fordi der nu ikke krævedes særlig testamentarisk Bestemmelse for at blive brændt, men kun at man var Medlem af en Ligbrændingsforening. Denne Lempelse i Lovgivningen vilde sikkert bane Vej for Ligbrændingssagen i Danmark. Under Forudsætning af at Krematoriet blev opført, kunde han stemme for Indstillingen om at opgive den sydlige Kirkegaard.

Formanden gjorde opmærksom paa, at han kun havde forbeholdt sig sin Stilling til Spørgsmaalet om Opførelse af et Krematorium, og at han i hvert Fald ikke i Dag kunde stemme der for. Der syntes ham i det hele taget at være god Grund til at opsætte denne Sag til Slutningen af den Periode, hvortil Laanet var beregnet.

Mikael Johansen udtalte sin Glæde over Indstillingen, som der var al Grund til at være Hr. Magnus Nielsen taknemmelig for. Denne Sag havde allerede kostet Byen mange Penge, saa det var kun beklageligt, at der ikke med det samme var Forslag om at give det til den sydlige Kirkegaard udlagte Areal tilbage til Skovudvalget igen. Han kunde hverken nu eller i en nogenlunde nær Fremtid gaa med til at opføre et Krematorium. Fra København havde man Erfaring for, hvor uendelig faa der blev brændt, og det første Aar vilde der næppe i Aarhus blive brændt mere end 4-5 Lig, saa det vilde dog være for meget for en saa ringe Benyttelse at tabe Renten af 75000 Kr. Det var meget rigtigt, at der paa Laanet var opført en Sum til Opførelse af et Krematorium, men disse Penge kunde finde en bedre Anvendelse.

Marinus Petersen var absolut stemt for at opføre et Krematorium og kunde ikke være med til at udskyde denne Sag til Slutningen af Laaneperioden, da man kunde frygte for, at Pengene saa var brugt til noget andet. Naar man sparede det Beløb, der var tænkt anvendt til Anlæg af en ny Kirkegaard, var der dobbelt Anledning til at bygge Krematoriet. Det var hans Overbevisning, at Befolkningen vilde komme til at se mere og mere fornuftigt paa Ligbrændingssagen, navnlig naar de mange Vanskeligheder forsvandt, som nu gjorde Ligbrænding saa besværlig for de mindre velstillede. Han oplyste, at Københavns

Kommune for Tiden forhandlede om Overtagelse af Bispebjerg Krematorium.

Indstillingen vedtoges for saa vidt angaar det ny Anlæg ved de Mezas Vej, men forkastedes for saa vidt angaar Krematoriet.

